

UniPID Kannanotto

Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian päivittäminen

29.6.2015

Korkeakoulutukseen ja kehitysyhteistyöhön suunnatut leikkaukset asettavat korkeakouluille lukuisia haasteita, erityisesti korkeakoulujen kansainvälistymisen ja globaalin vastuun saralla. UniPID on verkosto, johon kiteytyy paljon suomalaista kehityspolitiikan ja -yhteistyön asiantuntijuutta, jota tahdomme myös kehittää ja vaalia. Kehitykseen liittyvä asiantuntijuus on myös suomalaisen yhteiskunnan globaalin kilpailukyvyn kannalta tärkeää osaamista nyt ja tulevaisuudessa. UniPID yhtyy Kehys ry:n ja kansalaisjärjestöjen vetoomukseen vastuullisen kehityspolitiikan jatkon puolesta (<http://www.kehys.fi/ajankohtaista/yli-200-kehitysyhteistyöjärjestoa-vetoaa-kansanedustajiin-ei-koyhimmilta>).

Lisäksi UniPID haluaa tuoda esille seuraavat näkökulmat, jotka tulisi ottaa huomioon korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian päivittämistä.

1. Korkeakoulujen kansainvälinen kilpailukyky ja innovaatiotoiminnan tukeminen

Yliopistojen kansainvälinen kilpailukyky pohjautuu pohjimmiltaan niiden opetuksen ja tutkimuksen sekä niiden omaamien kansainvälisten kumppanuuksien laatuun. Uusien ideoiden ja innovaatioiden on tutkimusten mukaan todettu syntyvän heterogeenisissä ympäristöissä. Saavuttaakseen aitoa kansainvälisyyttä korkeakoulujen täytyy pystyä houkuttelemaan kansainvälisiä opiskelijoita, tutkijoita ja henkilökuntaa, sekä samanaikaisesti laajentaa omia verkostojaan kansainvälisesti. Toimivat kumppanuusverkostot niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla ovat elintärkeässä roolissa innovaatioiden ja huippututkimuksen mahdollistamisessa.

Toimivat, tasa-arvoiset kumppanuudet eivät synny itsestään. Kumppanuuksien luomista tulee tukea sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Suomalaisten tutkijoiden osallistumista kansainvälisiin rahoitushakuihin erityisesti Euroopan tasolla tulee kannustaa, tukea ja koordinoita. FinCEAL- ja FinCEAL Plus -hankkeet ovat todistaneet tämän tuen tärkeyden. Ne ovat erinomaisia esimerkkejä tukimuodosta, joka on onnistunut synnyttämään uusia kumppanuuksia niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Euroopan lisäksi yliopistojen yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tulee tukea, erityisesti globaalin etelän partnereiden kanssa. Tutkimushaasteet ovat nyky maailmassa globaaleja, ja niihin kohdistuva huippututkimus sekä siitä syntyvät innovaatiot edellyttävät monipuolista asiantuntemusta. Suomen Akatemian kehitystutkimuksen rahoitus on korvaamaton tukimuoto monitieteiselle etelä-pohjoinen yhteistyölle. Kumppanuudet globaaliin etelään ovat myös keskeinen osa yliopistojen globaalia vastuuta. HEI-ICI ja North-South-South -instrumentit ovat tässä yhteistyössä elintärkeitä institutionaalisia kanavia ja näiden toimien tulevaisuus tulee turvata. Kumppanuuksien luominen vaatii kestäviä, pitkäaikaisia ratkaisuja laajalla rintamalla. Nykyisten tukimuotojen toimintaedellytykset tulee varmistaa myös tulevaisuudessa.

2. Korkeakoulujen globaali vastuu

Globaali vastuu on korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian tärkeä osa-alue nyt ja myös tulevaisuudessa. Kansainvälistyvissä maailmassa myös suomalaisten korkeakoulujen on kannettava vastuunsa globaaleihin haasteisiin vastaamisessa. Globaali vastuu ei ole pelkistettävissä lisääntyvään kansainväliseen yhteistyöhön. Yhteistyön lisääminen huippuyliopistojen kanssa on elintärkeä osa

yliopistojen kansainvälistymistä ja kilpailukyvyn vahvistamista, mutta globaali vastuu edellyttää kumppanuuksia myös globaalin etelän korkeakoulujen ja tutkijoiden kanssa. Kapasiteetinvahvistamisessa ja pitkäaikaisten, molempia osapuolia hyödyttävien kumppanuuksien rakentamisessa HEI ICI ja NSS -instrumentit ovat olleet tärkeä rahoitusmuoto. Ministeriöiden tulisi tehdä yhteistyötä varmistaakseen instrumenttien olemassaolon myös tulevaisuudessa. Jotta korkeakouluilla olisi resursseja toteuttaa globaalin vastuun toimintoja, tulisi lisäksi miettiä keinoja kuinka nämä toimet voitaisiin huomioida myös korkeakoulujen rahoitusmallissa. Globaalin vastuun toimien mittaamiseen tulisi kehittää parempia ja tarkempia indikaattoreita. Näiden indikaattoreiden tulisi olla yhteneviä kansainvälisten post-2015 kehitystavoitteiden kanssa ja ne tulisi sitoa rahallisiin kannustimiin. Mahdollisia indikaattoreita mittaamaan globaalia vastuuta ja yhteistyötä globaalin etelän partnereiden kanssa voisivat olla esimerkiksi;

- kansainväliset opiskelijat; kehittyvistä ja kehittyneistä maista tulevien opiskelijoiden määrä,
- julkaisut; globaalista etelästä tulevien kanssakirjoittajien kanssa julkaistut artikkelit,
- tutkimusyhteistyö; globaalin etelän partnereiden kanssa toteutettavien hankkeiden määrä,
- sukupuolten välinen tasa-arvo; naistutkijoiden osallistumisen tukeminen.

UniPID on sitoutunut omalta osaltaan tukemaan korkeakoulujen globaalin vastuun toimia ja kansainvälistymistä ja mahdollisten globaalin vastuun indikaattoreiden jatkokehittelyä.

3. EU/ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksut

UniPID ei kannata lukukausimaksujen käyttöönottoa EU/ETA-maiden ulkopuolisille opiskelijoille. Lukukausimaksujen mahdollinen käyttöönotto edellyttää prosessin vaikutusten tarkempaa arviointia suomalaisille korkeakouluihin, niiden kilpailukykyyn, uudistuksen taloudellisiin vaikutuksiin, sekä laajemmin suomalaiselle yhteiskunnalle kohdistuvien vaikutusten tarkempaa arviointia. E erityisen tärkeää on stipendijärjestelmän huolellinen suunnittelu. Aikaisemmissa lakiesityksissä stipendijärjestelmän rakentaminen on jätetty pääosin yliopistojen vastuulle. Oletettavaa on, että useiden yliopistojen kohdalla kerättävät lukukausimaksut eivät riitä kattamaan niiden keräämisestä ja stipendijärjestelmän hallinnoinnista kertyviä kuluja. Tasa-arvon ja globaalin oikeudenmukaisuuden kannalta välttämättömästä stipendijärjestelmästä uhkaa tulla hallinnollisesti vaativa ja kallis lisätoimi yliopistoille. UniPID tarkemmat perustelut kannalle on määritelty 11/2014 toimitetussa kommentissa.

UniPID-verkoston puolesta,

Olli Vainio
Professori
UniPID-johtoryhmän puheenjohtaja

Finnish University Partnership for International Development (UniPID, www.unipid.fi) on suomalaisten yliopistojen globaalia vastuuta, monitieteistä koulutusta, kansainvälistä tutkimusyhteistyötä ja poliittista vaikuttavuutta tukeva verkosto.